

CONCEPT INDICATOREN GEMEENTELIJKE MONITOR SOCIAAL DOMEIN

Indicatorenset 2015 & ontwikkelagenda

Doel van dit document

Op 16 juli heeft een werkbijeenkomst in het kader van de gemeentelijke monitor sociaal domein plaatsgevonden waarin het overzicht van indicatoren is besproken. In dit document vindt u de terugkoppeling en het overzicht van indicatoren als resultaat van de werkbijeenkomst. Het document sluit af met een FAQ over de monitor (bijlage II).

Versie 31 juli 2014

Uitgangspunten:

- De getoonde inzichten worden in de gemeentelijk monitor beschikbaar gesteld per per periode en/of per peildatum. Daarbij worden ook de voorgaande periodes/peildata getoond met als doel trends en ontwikkelingen te tonen.
- De komende periode worden de indicatoren in diverse overleggen en gremia besproken.
- Onderdeel van het operationaliseren van de genoemde indicatoren is het toetsen van de indicatoren op haalbaarheid en bruikbaarheid. Dit wordt in samenwerking met een aantal gemeenten opgepakt.
- Indien mogelijk worden inzichten in kaart gebracht op wijkniveau. Wanneer het wijkniveau leidt tot 'lege tabellen'¹, dan worden inzichten op gemeenteniveau getoond. Bij het toetsen van de indicatoren op haalbaarheid en bruikbaarheid wordt dit meegenomen. Om die reden noemen we niet apart bij iedere indicator de gebiedsselectie/het niveau.
- Ook de frequentie waarop informatie voor de indicator in de huidige en toekomstige situatie beschikbaar komt, is onderdeel van de toetsing van de indicatoren. Daarom is frequentie nu niet per indicator opgenomen.
- Specifiek voor de indicatoren die de kosten in beeld brengen, wordt onderzocht of deze indicatoren in 2015 reeds beschikbaar komen via de gemeentelijke monitor. Zoals beschreven bij de gegevensset gemeentelijke monitor sociaal domein is in overleg met gemeenten voorgesteld om inzichten in de kosten (in elk geval in het eerste jaar) niet te publiceren, en om resultaten te gebruiken voor gemeenten om zich onderling te vergelijken om te leren en verbeteren. Onderzocht wordt of hiervoor een besloten gedeelte ingericht kan worden en wat dit betekent voor de data-aanlevering.

Ontwikkelagenda

Op de 'ontwikkelagenda' staan onderwerpen die in de gemeentelijke monitor worden opgenomen en waarvoor de mogelijkheden in het jaar 2015 verder worden onderzocht en worden uitgewerkt. Het betreft de volgende onderwerpen:

- Inzicht in maatschappelijke effecten
- Naar 'potentie' in plaats van probleem
- Inzicht in de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers
- Functionaliteiten monitor: integratie geo-data; integratie Big Data; ontsluiting via app/mobiele toegang; remote access KING t.b.v. analyse microdata
- In samenwerking met GGD GHOR Nederland verdere ontwikkeling van indicatoren eenzaamheidsscore, leefbaarheidsscore, fysieke leefomgeving, sociale leefomgeving, mentale gezondheid

---

¹ Inzichten mogen niet herleidbaar zijn naar individuele personen. Om die reden worden aantallen kleiner dan 5 niet getoond (de 'lege tabellen')

Gebruik sociaal domein

Basisondersteuning

Inzicht in basisondersteuning². Betreft ondersteuning of een voorziening waar geen toegangsbesluit of beschikking voor nodig is³. Het betreffen enerzijds vrij toegankelijke algemene voorzieningen in het sociaal domein zoals het algemeen maatschappelijk werk, een groepsactiviteit bij ontmoetingscentrum, sociaal cultureel werk, sociale samenhang of welzijnsactiviteiten. Anderzijds betreft het de lichte vormen van zorg en ondersteuning of generalistische ondersteuning, eerstelijns ondersteuning van bijvoorbeeld het buurt- of wijkteam of eerstelijnsloket zoals informatieverstrekking, advisering, cliëntondersteuning, keukentafelgesprekken, vroegsignalering en dergelijke.

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten: footnote over wijkteam

- Totale uitgaven voor sociale basisondersteuning
  - Kosten buurt- of wijkteam ja/nee
- Totaal aantal cliënten gebruikmakend van basisondersteuning⁴
  - Specifiek per buurt- of wijkteam ja/nee

Maatwerkondersteuning

Inzicht in maatwerkarrangementen. Maatwerkarrangementen betreffen immateriële maatwerkvoorzieningen (iets wat je niet kunt beetpakken of aanraken) waar een toegangsbesluit, verwijzing of beschikking van de gemeente aan ten grondslag ligt. Dit zijn dus voorzieningen die niet vrij toegankelijk zijn. Een andere term die voor maatwerkarrangementen veel wordt gehanteerd, is 'specialistisch'. De categorieën die voorsnog (in 2015) gehanteerd worden voor deze indicator zijn opgenomen in bijlage I.

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten:

- Totaal aantal cliënten met een maatwerkarrangement/individuele voorziening per peildatum en per periode (*Onderzocht wordt of inzicht in verschil tussen het aantal cliënten met een beschikking en het aantal cliënten met daadwerkelijk een maatwerkarrangement/individuele voorziening gewenst is*)
- Totaal aantal verstrekte maatwerkarrangementen/individuele voorzieningen per peildatum en per periode en indien mogelijk per doel/perspectief
- Totaal aantal cliënten met een maatwerkarrangement/individuele voorziening per type instelling
- Totaal aantal cliënten met een maatwerkarrangement/individuele voorziening, uitgesplitst in pgb en zorg in natura (ZIN)
- Totale gedeclareerde kosten per maatwerkarrangement/individuele voorziening
- Totale gedeclareerde kosten per cliënt

² In eerdere versies van het indicatorenoverzicht betrof dit de sociale basis (0^e lijn) en de 1^e lijnsondersteuning. Deze categorieën zijn samengevoegd.

³ De scheidslijn tussen vrij toegankelijke ondersteuning en niet vrij toegankelijke ondersteuning bepaalt de gemeente en kan daarom in elke gemeente anders zijn.

⁴ Indien beschikbaar. Dit betreft informatie op gemeente-, wijk- of kernniveau en geen informatie op persoonsniveau.

- Totaal gedeclareerde kosten per type instelling
- Totaal gedeclareerde kosten PGB/ZIN
- Totale geïnde eigen bijdrage per maatwerkarrangement/individuele voorziening
- Gemiddelde duur gebruik maatwerkarrangement/individuele voorziening
- Intensiteit/omvang gedeclareerde maatwerkarrangementen/individuele voorziening

Inzicht in hulpmiddelen. Betreft een materiële maatwerkvoorziening of hulpmiddel (iets wat je kunt beetpakken of aanraken) die door de gemeente zijn gecontracteerd. Om in aanmerking te komen heeft de cliënt een beschikking of toegangsbesluit. Vanuit het project iWmo zijn de volgende categorieën gedefinieerd:

- Rolstoelen
- Vervoersvoorzieningen
- Woonvoorzieningen
- Overige hulpmiddelen

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten:

- Totaal aantal cliënten met een hulpmiddel per peildatum en per periode (*onderzocht wordt of inzicht tussen aantal cliënten met beschikking en aantal cliënten met een hulpmiddel gewenst is*)
- Totaal aantal verstrekte hulpmiddelen per peildatum en per periode
- Totale gedeclareerde kosten per type hulpmiddel
- Totale gedeclareerde kosten per cliënt
- Totale geïnde eigen bijdrage per type hulpmiddel

Inzicht in Wlz
en Zvw

Inzicht in Zvw-zorg. Met Zvw-zorg wordt bijvoorbeeld behandeling of zorg verleend vanuit de functie wijkverpleging bedoeld. Dit betreft alle cliënten in de gebiedsselectie, niet alleen cliënten bekend in het sociaal domein. Met het ministerie van VWS en met Vektis, CIZ en CAK wordt bekeken welke inzichten vanuit de zorgverzekeringswet opgenomen worden in de gemeentelijke monitor. In elk geval zijn de volgende inzichten besproken:

- Totaal aantal cliënten per type Zvw-zorg per peildatum en per periode
- Totaal aantal verstrekte Zvw-zorg per peildatum en per periode
- Totale gedeclareerde zorgkosten per type Zvw-zorg
- Indien mogelijk: totaal aantal cliënten met zowel gedeclareerde kosten maatwerk als gedeclareerde zorgkosten Zvw

Inzicht in Wlz-zorg. Betreft het totaal aantal cliënten dat gebruik maakt van een voorziening bekostigd vanuit de Wlz. Dit betreft alle cliënten in de gebiedsselectie, niet alleen cliënten bekend in het sociaal domein. Met het ministerie van VWS en met Vektis, CIZ en CAK wordt bekeken welke inzichten vanuit de Wet langdurige zorg opgenomen worden in de gemeentelijke monitor. In elk geval zijn de volgende inzichten besproken:

- Totaal aantal cliënten per type Wlz-zorg per peildatum en per periode
- Totaal aantal verstrekte Wlz-zorg per peildatum en per periode
- Totale gedeclareerde zorgkosten per type Wlz-zorg

Inzicht in
stapelings

Inzicht in meervoudige problematiek. Met meervoudige problematiek wordt bedoeld dat een huishouden van meerdere voorzieningen en/of regelingen gebruik maakt. Dit betreft dus de samenloop van regelingen en ligt in lijn met de reeds bestaande stapelingsmonitor.

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten:

- Per samenloop van maatwerkarrangementen/individuele voorzieningen het totaal aantal huishoudens (samenloop betreft het aantal)
- Per samenloop van maatwerkarrangementen/individuele voorzieningen de totale kosten
- Per samenloop van relevante regelingen het totaal aantal huishoudens (conform stapelingsmonitor)

Verschuiving
en uitstroom

Inzicht in op- en afschaling. Op- en afschaling komt voor wanneer een cliënt wisselt van maatwerkondersteuning naar basisondersteuning/voorliggende voorziening of andersom. Om dit inzichtelijk te maken is de reden voor uitstroom (of beëindiging) benodigd. Expliciet onderdeel bij het toetsen van de indicatoren is de mogelijkheid om op- en afschalingen over de tijd inzichtelijk te maken met als doel de mate van 'matched care' inzichtelijk te maken ('in één keer goed', en niet van het kastje naar de muur) en om een uitspraak te kunnen doen over zorgcarrières van cliënten.

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten:

- Totale uitstroom in aantal cliënten uit maatwerkarrangement/individuele voorziening per reden beëindiging
- Totale instroom nieuwe cliënten in maatwerkarrangement/individuele voorziening
- Totaal aantal cliënten meervoudig ingestroomd in maatwerkarrangement/individuele voorziening

Proces
toegang

Instroom cliënten naar type verwijzer. Dit betreft de totale instroom in de maatwerkondersteuning: maatwerkarrangementen/individuele voorzieningen. Dit wordt inzichtelijk gemaakt per type verwijzer.

We hanteren voornamelijk de volgende types verwijzers⁵:

- Gemeente
- Buurt- of wijkteam
- Huisarts
- Jeugdarts
- Gecertificeerde instelling

⁵ In het besluit Jeugdwet ligt vast dat jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen per jeugdige een aantal gegevens moeten verstrekken. De verwijzer naar jeugdhulp is hiervan een onderdeel. In het informatieprotocol beleidsinformatie Jeugd is beschreven dat het voor de jeugdigen gaat om de volgende verwijzers: gemeente, huisarts, jeugdarts, gecertificeerde instelling, medisch specialist, geen verwijzer, verwijzing voor 1-1-2015. Voor de gemeentelijke monitor is aangesloten op deze indeling, daarnaast zijn een aantal andere verwijzers vanuit de Wmo en Participatiewet toegevoegd. De optie geen verwijzer is bedoeld voor ondersteuning die vrij toegankelijk is, bijvoorbeeld (jeugd)hulp die de wijk- of buurtteams bieden. De scheidslijn tussen vrij toegankelijke (jeugd)hulp en niet vrij toegankelijke (jeugd)hulp bepaalt de gemeente en kan daarom in elke gemeente anders zijn.

- Medisch specialist
- Geen verwijzer
- Verwijzing vóór 1-1-2015
- UWV
- Werkplein

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten:

- Totale instroom nieuwe cliënten in maatwerkarrangement/individuele voorziening per type verwijzer

Inzicht in wachtlijsten. Met wachtlijst wordt bedoeld de tijd in weken die cliënten met een toegangsbesluit voor een maatwerkarrangement/individuele voorziening moeten wachten tussen het bericht van toekenning van zorg en het bericht van start van zorg. Dit is dus niet de datum waarop een beschikking of toegangsbesluit is afgegeven maar het moment waarop bij een instelling bekend wordt dat een persoon kan starten met zorg.

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten:

- Totale aantal cliënten op wachtlijst

Early warning items

Individuele
eigenschappen

% inwoners in aanraking met de politie. Dit betreft het percentage inwoners ten opzichte van het totaal aantal inwoners dat geregistreerd is als verdachte bij de politie.

De gemeentelijke monitor toont de volgende inzichten:

- % van het totaal aantal inwoners geregistreerd als verdachte bij de politie
- % recidive
- Indien mogelijk een verdeling naar leeftijdscategorieën (afhankelijk van de grootte van de groep en het risico op ontsluiting van herleidbare gegevens)

% kinderen per onderwijsvorm. Dit betreft het totaal aantal kinderen in de schoolgaande leeftijd, verdeeld naar het type onderwijs dat zij volgen. De indicator hanteert een 100%-verdeling van voorsnog de volgende categorieën, die in afstemming met het NJI/de onderwijsmonitor en het CBS worden ontwikkeld:

- Basisonderwijs
- Passend onderwijs
- Middelbaar onderwijs: VMBO
- Middelbaar onderwijs: HAVO
- Middelbaar onderwijs: VWO
- Geen

% Voortijdig schoolverlaters. Dit betreft het totaal aantal kinderen dat het onderwijs heeft verlaten en niet in het bezit is van een startkwalificatie. De indicator hanteert een 100%-verdeling van de volgende categorieën (in afstemming met de onderwijsmonitor):

- % thuiszitters
- % schoolverzuim
- % extra ondersteuning in het onderwijs
- % jongeren dat zonder startkwalificatie de school verlaat (*deze groep is groter dan de VSV-ers, daar worden alleen jongeren geteld die in staat zijn een startkwalificatie te halen. Jongeren vanuit speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en MBO1 vallen daar niet in*)

Inzicht in de beroepsbevolking. Deze indicator toont inzicht in de verdeling van de beroepsbevolking naar type werk. De indicator hanteert een 100%-verdeling van de volgende categorieën:

- Totaal aantal inwoners in beroepsbevolking met regulier betaald werk
- Totaal aantal werkzoekende inwoners in beroepsbevolking
- Totaal aantal werkloze inwoners in beroepsbevolking
- Totaal aantal inwoners werkend middels:
  - o Tegenprestatie
  - o Dagbesteding
  - o Gesubsidieerd werk

% jongeren met overgewicht. Deze indicator toont het % jongeren dat kampt met overgewicht ten opzichte van het totaal aantal jongeren. Deze indicator is momenteel onderdeel van de GGD-monitor die eenmaal per 4 jaar wordt uitgevoerd. In overleg met GGD/GHOR Nederland wordt de frequentie van verzameling bekeken.

Leefsituatie
huishouden

% kinderen opgroeiend in armoede. Dit betreft het % kinderen ten opzichte van het totaal, dat opgroeit in een huishouden dat valt onder de armoededefinitie van het CBS. Het CBS hanteert als maatstaven de lage-inkomensgrens en het sociaal minimum.

% meldingen bij het AMHK. Vanaf 2015 wordt het AMHK actief; de indicator toont inzicht in het totaal aantal meldingen dat wordt gedaan bij het AMHK ten opzichte van het inwoneraantal.

Gemeente-/wijkprofiel

Opbouw
bevolking

Aantal inwoners en verdeling naar leeftijdscategorieën. Het totaal aantal inwoners per gemeente/wijk/buurt. We hanteren de volgende leeftijdscategorieën:

- <18 jaar
- 18-23 jaar
- 24-49 jaar
- 50-67 jaar
- 68-80 jaar
- >80 jaar

Samenstelling huishoudens. Dit betreft de typering van een particulier huishouden op basis van de onderlinge relaties van de personen binnen het huishouden. De indicator hanteert een 100%-verdeling over de volgende categorieën:

- Eenpersoonshuishouden
- Eenouderhuishouden
- Meerpersoonshuishouden met kinderen
- Meerpersoonshuishouden zonder kinderen

Sociaal economische status

Opleidingsniveau inwoners naar categorieën. Dit betreft het hoogst afgeronde opleidingsniveau. De indicator hanteert een 100%-verdeling over de volgende categorieën:

- primair onderwijs
- middelbaar onderwijs
- MBO
- HBO
- universitair
- Geen opleiding

Inkomensopbouw huishoudens naar categorieën. Gemiddeld inkomen per huishouden, gebaseerd op het persoonlijk inkomen. Het persoonlijk inkomen omvat inkomen uit arbeid, eigen onderneming, uitkering inkomensverzekeringen en uitkering sociale voorzieningen (met uitzondering van kinderbijslag / CBS). De indicator hanteert een 100%-verdeling over de volgende categorieën:

- Geen inkomen
- tot 10.000 euro
- 10.000 – 20.000 euro
- 20.000 – 30.000 euro
- 30.000 – 40.000 euro
- 40.000 – 50.000 euro
- >50.000 euro

Wijk-
kenmerken

Eenzaamheidsscore, leefbaarheidsscore, fysieke leefomgeving, sociale leefomgeving, mentale gezondheid. Deze indicatoren zijn onderdeel van de monitor die wordt ontwikkeld door GGD/GHOR Nederland. Hiervoor is afstemming tussen de gemeentelijke monitor en de monitor publieke gezondheid en sociale veiligheid van GGD GHOR Nederland.

Clïëntervaring

Clïëntervaring is tevens onderdeel van de gemeentelijke monitor. Er zijn landelijke initiatieven op dit gebied, zoals de outcomecriteria Jeugd en het clïëntervaringsonderzoek in de Wmo. Deze monitor neemt indicatoren uit deze initiatieven over en stemt af met deze initiatieven.

Vervolgstappen

Hieronder worden een aantal relevante vervolgstappen beschreven

- **Operationaliseren van de indicatoren.** De indicatoren worden getoetst op haalbaarheid en bruikbaarheid. Dat betekent dat samen met gemeenten wordt onderzocht (in pilotvorm) of en hoe de gegevens verzameld, verwerkt en gepresenteerd kunnen worden. Naar aanleiding van dit onderzoek kunnen nog wijzigingen plaatsvinden in de informatie die onderdeel wordt van de monitor. Na het haalbaarheidsonderzoek kunnen we definitief de volgende onderwerpen afronden:
  - o Totale overzicht inzichten monitor
  - o Totale overzicht bronnen per indicator
  - o Frequentie van aanlevering data
  - o Wijze van gegevensverzameling
  - o Mogelijkheid besloten omgeving
  - o Mogelijkheid voorlopige cijfers
- **Selectie en afspraken met datawarehouse.** Na het selecteren van het datawarehouse wordt door middel van SLA's inhoud gegeven aan afspraken over levering van data, kwaliteit, privacy etc.
- **Aanleveringsprotocol en voorwaarden voor afname van data** – Om de administratieve lasten te beperken worden afspraken gemaakt tussen de bronhouders en de beheerder van de datawarehouse over de voorwaarden en procedures (zoals gebruik format) voor het aanleveren van data. Daarnaast worden aansluitvoorwaarden en procedures geformuleerd voor het ontsluiten van data. Dit bevat onder andere voorwaarden voor opslag, verwerking en privacy.
- **Opstellen handreiking.** In de herfst wordt een handreiking opgesteld over het onderwerp beleidsinformatie. Het doel is om duidelijk te maken hoe de monitor gebruikt kan worden en een toelichting te bieden met betrekking tot het interpreteren van cijfers.

Bijlage I

Hieronder volgt een overzicht van de te hanteren categorieën maatwerkvoorzieningen. In overleg met gemeenten wordt het detailniveau de komende periode nader uitgewerkt. Dit betreft een gezamenlijk ontwikkeltraject.

1. Wmo (conform indeling standaarden iWmo⁶):

Maatwerkarrangementen

- Hulp bij het huishouden
- Begeleiding
- Kortdurend verblijf
- Woondiensten
- Overige ondersteuning gericht op het individu of huishouden/gezin
- Dagbesteding
- Vervoersdiensten
- Overige groepsgerichte ondersteuning
- Overige maatwerkarrangementen
- Opvang en beschermd wonen:
  - o Beschermd wonen
  - o Opvang
  - o Spoedopvang
  - o Overig beschermd wonen en opvang

Bij bovenstaande categorieën wordt waar relevant, onderscheid gemaakt tussen wel/niet geleverd vanuit het buurt- of wijkteam

Hulpmiddelen

- Rolstoelen
- Vervoervoorzieningen
- Woonvoorzieningen
- Overige hulpmiddelen

---

⁶ Op 1 juli 2014 is de standaard iWmo gepubliceerd. Deze standaard ondersteunt de berichtenuitwisseling tussen gemeenten en aanbieders. Onderdeel van de standaard iWmo is de 'tabel Productcategorie'. Deze is van belang bij de toewijzing en bij de declaratie om te weten over welk type maatwerkvoorziening het gaat. de gemeentelijke monitor is aangesloten op deze indeling. Zoals beschreven betreft het een gezamenlijk ontwikkeltraject om te komen tot een indeling die past bij de nieuwe werkelijkheid en de beoogde transformatie. Voor 2015 betreft het een indeling die past bij het overgangsjaar. De tabel sluit aan op de categorie-indeling voor gemeentelijke financiële verantwoording (Iv3: Informatie voor Derden is een systeem dat bepaalt hoe mede-overheden hun financiële informatie voor verantwoordingsdoeleinden. Verstrekken aan het ministerie van BZK. Het is onderdeel van het Besluit verantwoording provincies en gemeenten (BVV).

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/gemeentelijke-financien/financiele-functie/informatievoor-derden-iv3>

2. Jeugd (conform indeling beleidsinformatie jeugd⁷):

- Jeugdhulp zonder verblijf (wel/niet ingezet vanuit het wijk- of buurtteam)
- Jeugdhulp met verblijf:
  - o Pleegzorg
  - o Gezinsgericht
  - o Gesloten plaatsing
  - o Overig residentieel
- Kinderbeschermingsmaatregel
  - o (voorlopige/tijdelijke) voogdij
  - o (voorlopige) OTS
  - o Jeugdreclassering
  - o Activiteiten in het preventief justitieel kader
- Deze informatie wordt mogelijk aangevuld met de volgende gegevens:
  - o Datum uitspraak door de kinderrechter inzake het opleggen van een kinderbeschermingsmaatregel
  - o Type jeugdreclassering⁸
  - o Inzet erkende interventie bij jeugdreclassering

3. Participatiewet:

- Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en –subsidies
- Sociale werkvoorziening
- Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid
- Reïntegratie- en participatievoorzieningen Participatiewet

4. Niet-gedefinieerd. Deze categorie wordt gehanteerd wanneer een gemeente bovenstaande registratie(s) niet hanteert.

Voorstel type instelling maatwerk:

- Gecertificeerde instelling
- Jeugdhulpinstelling
- GGZ-instelling
- Gehandicaptenzorginstelling
- Ouderenzorginstelling
- Buurt- of wijkteam

---

⁷ In het besluit Jeugdwet ligt vast dat jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen per jeugdige een aantal gegevens moeten verstrekken. De type indeling jeugd is hiervan een onderdeel. In het informatieprotocol beleidsinformatie Jeugd zijn deze categorieën beschreven. Voor de gemeentelijke monitor is aangesloten op deze indeling.

⁸ Voor een volledig overzicht, zie het informatieprotocol Beleidsinformatie Jeugd

Bijlage II

Q

Wat is de gemeentelijke monitor sociaal domein?

A

Een monitor die vanaf 2015 via www.waarstaatjegemeente.nl ontsloten wordt. De monitor voorziet in de **horizontale beleids- en verantwoordingsinformatie**. Dat betekent de informatievoorziening richting de Raad en de burger. De monitor geeft inzicht in gebruik, early warning items, cliëntervaring en toegankelijkheid en een wijkprofiel. Aan de hand van deze indicatoren worden maatschappelijke effecten onderzocht. Een toelichting op de interpretatie van de indicatoren helpen de lezer van de monitor hierbij. De monitor toont gegevens op geaggregeerd niveau (niet te herleiden naar een individu).

Q

Wat is de gemeentelijke monitor sociaal domein niet?

A

Deze monitor is geen instrument om invulling te geven aan de operationele sturingsinformatie (ook wel managementinformatie) voor een wijkteam en/of gemeente om de dagelijkse caseload en het budget te managen. Om inzicht te krijgen in bedrijfsvoeringsaspecten en prestaties van aanbieders dienen gemeenten eigen monitorings- en verantwoordingsafspraken te maken. De informatie uit het primaire proces (denk aan bijvoorbeeld declaratiegegevens) kan wel aan de basis liggen van de informatie die via de monitor wordt gepubliceerd.

De monitor is ook geen verantwoordingsinstrument richting het Rijk. Met het Rijk zijn afspraken gemaakt over de invulling van de verticale monitoring. De horizontale beleids- en verantwoordingsinformatie is het vertrekpunt voor de monitoring vanuit het Rijk in het sociaal domein. Hierdoor wordt ook de monitoringlast (vanuit departementen) beperkt. Dit vertrekpunt sluit aan bij het principe van decentralisatie en is in overeenstemming met de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) en de spelregels voor Interbestuurlijke Informatievoorziening (IBI). In de praktijk zal de verticale informatiebehoefte complementair zijn aan datgene wat horizontaal voorhanden is. Winst wordt geboekt door hierin samen op te trekken, afspraken te maken over uitvragen, indicatoren, hergebruik van data en het beheer van het stelsel.

Begin juli is de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over de bestuurlijke afspraken in het kader van de beleidsinformatie. Zie [hier](#) meer informatie.

Q

Waarom zou ik gebruik maken van de monitor?

A

- De monitor voorziet in de vergelijkbaarheid van informatie. Gemeenten krijgen middels de monitor inzicht in resultaten aan de hand van een wijkprofiel. Hierdoor kunnen gemeenten de eigen wijken en zich onderling vergelijken en samen leren.
- Aan de monitor wordt niet alleen informatie uit het sociaal domein toegevoegd, maar wordt ook informatie ontsloten over de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Dat betekent dat we over de (gemeentelijke) grenzen heen een beeld kunnen krijgen van de situatie van de burgers in uw gemeente.

- De ontwikkeling van deze monitor neemt gemeenten werk uit handen. Tijdens de workshops wordt informatie opgehaald, doorontwikkeld en gedeeld. Zowel de ontwikkeling van de gegevensset als de ontwikkeling van de fysieke monitor betekent dat gemeenten worden gefaciliteerd in de behoefte om middels informatie grip te krijgen op het zorggebruik, de transformatie en de maatschappelijke effecten in het sociale domein. Door gezamenlijk de monitor te ontwikkelen, hoeven gemeenten niet individueel meer de systematiek van verzamelen van horizontale beleid- en verantwoordingsinformatie vorm te geven.
- Vanuit VISD worden afspraken gemaakt met het Rijk over de informatiebehoefte van de departementen en de wijze van informatieverzameling. VISD faciliteert het afstemmen van deze monitorbehoefte op wat door gemeenten ontwikkeld wordt. Dat betekent dat wordt gewerkt aan het verminderen van de administratieve lasten voor gemeenten.

Q

Waarom lijkt de gemeentelijke monitor zich met name te richten op gebruik en niet op maatschappelijke effecten?

De ontwikkeling van de gemeentelijke monitor is opgeknipt in een tweetal fasen: de indicatoren voor 2015 en de ontwikkelagenda. Veel gemeenten kiezen om 2015 als transitiejaar in te zetten met als doel eerst grip te krijgen op de nieuwe taken en om zorgcontinuïteit te realiseren. In 2016 willen we van inzicht in gebruik, naar inzicht in maatschappelijke effecten.

A

Maatschappelijke effecten staan dus op de ontwikkelagenda voor 2016. Daar is ook een praktisch argument voor: alvorens een maatschappelijk effect in de praktijk zichtbaar is, dient informatie gegenereerd te worden. In 2015 verzamelt de monitor informatie over gebruik, cliëntervaring, early warning items en gemeente-/wijkprofielen. Die informatie vormt de basis voor maatschappelijke effecten.

Q

Wanneer kan ik de monitor voor het eerst gebruiken?

De eerste gevulde versie van de monitor wordt verwacht in de zomer van 2015. De monitor wordt tweemaal per jaar geupdate.

A

Gemeenten hebben de wens uitgesproken in 2015 bepaalde gegevens in een besloten omgeving te plaatsen. Dit betreft onder andere informatie over kosten. De reden hiervoor is dat in een besloten omgeving meer ruimte is om te werken met (eventuele voorlopige) gegevens die contextgevoelig zijn. Wij verwachten in de herfst van 2014 een uitspraak te kunnen doen over deze mogelijkheid.

Q

Wat moet ik als gemeente nog zelf doen?

Om te voorzien in het informeren van de Raad en de horizontale verantwoording, kunt u de gemeentelijke monitor sociaal domein gebruiken. Om te voorzien in managementinformatie (ook wel operationele of sturingsinformatie) dient u in uw eigen gemeente afspraken te maken over bedrijfsvoeringsinformatie (uitvoering(skosten), fte's, uitputting budget, etc.) en over het inzichtelijk maken van prestaties van aanbieders (verantwoording

en kwaliteit van aanbieders, wijkteams). Hierover maakt u met de door u gecontracteerde aanbieders afspraken.

Q

Hoe ziet de gegevensaanlevering voor de monitor eruit? Hoe zit het met de administratieve lasten?

Het uitgangspunt voor de monitor is om waar mogelijk, gebruik te maken van informatie die al verzameld wordt. Zo beschikt het CBS al over veel informatie. Ook proberen we zoveel als mogelijk informatie direct uit primaire processen op te halen. Het gebruik van standaarden is daarom (met het oog op de vergelijkbaarheid) van groot belang.

A

Het overzicht van bronnen wordt in de zomer van 2015 afgerond en beschikbaar gesteld. Helaas kunnen we nu dus nog geen uitsluitsel geven over het al dan niet volgen van een data-uitvraag rechtstreeks aan gemeenten.